

VI. OŠ VARAŽDIN NASTAVA DOMAĆINSTVA – SPOJ TRADICIJE I SUVREMENOSTI

Učenici VI. osnovne škole u Varaždinu od ove školske godine u prostorijama škole svakodnevno kuhaju, šiju, uče o navikama, stilovima i plesovima našeg naroda u prošlosti i još mnogo toga. Želimo naučiti više o nekadašnjim zanatima, kuhinji i načinu odijevanja te to primijeniti u svakodnevnom životu

Priprema za stvarni svakodnevni život

Piše:
Petra Lončarić-Časar
učiteljica razredne nastave,
VI. osnovna škola Varaždin

VI. osnovna škola Varaždin predana je razvijanju zdravih navika i ekološkoga načina razmišljanja kod učenika, roditelja i šire zajednice. Više od deset godina ponosni smo nositelji Zelene zastave. Za izraziti doprinos u ostvarivanju programa od 2014. godine ostvarili smo *Zlatni status – The Gold Certificate*. U školi redovito pokrećemo akcije kojima želimo osvijestiti važnost zdrave i pravilne prehrane te kretanja i vježbanja u svakodnevnom životu. Već tri godine zaredom u školi održavamo projekt širokih razmjera pod nazivom *Zdravi tjedan*.

„Zdravi tjedan” cijele godine

Učenici su pokazali velik interes za takvu vrstu istraživačke nastave, tijekom koje cijeli tjedan mogu kuhati, peći kolače, spravljati deserte i jesti zdravo i ukusno. Osim kuhanja i bavljenja hranom, učenici u tom projektu mogu pokazati praktična znanja u metenju, pranju suđa, zabijanju čavala, šivanju i ostalim stvarima potrebnim u svakodnevnim životnim situacijama. Budući da smo uvidjeli koliko je stvarno potrebno djecu pripremiti za stvaran svakodnevni život sa svim što on donosi i kad smo shvatili interes i zanimanje za *Zdravi tjedan*, odlučili smo u školski život kao izvannastavnu aktivnost uvesti domaćinstvo i u niže i u više razrede.

U nižim razredima kuha, peče kolače, priprema palačinke, brine se o zdravoj i ukusnoj prehrani učiteljica 4.a razreda Gordana Lešnjak koja nam je o svemu rekla: „Od ove školske godine učenicima razredne nastave ponuđena je nova izvannastavna aktivnost - domaćinstvo. Učenicima smo tako omogućili da se tijekom cijele školske godine bave aktivnostima koje su inače bile rezervirane za naš školski projekt *Zdravi tjedan*”. U sklopu tog projekta učenici su učili o važnosti zdrave prehrane, ali su i sudjelovali u praktičnim aktivnostima: pripremanju jednostavnih jela i obavljanju jednostavnih kućanskih poslova kao što su guljenje jabuka, pranje suđa ili šivanje.

Velik interes i oduševljenje učenika potaknulo nas je da učenicima omogućimo aktivnost u kojoj će tijekom cijele školske godine usvajati praktične vještine potrebne u svakodnevnom životu. Početkom jeseni iskoristili smo plodove koje

smo ubrali u vrtovima i voćnjacima svojih baka i djedova, te smo tako pripremili sok od jabuke i mrkve, čips od jabuke i voćnu salatu. Pripremili smo zimnicu od paprike i mrkve. Pekli smo palačinke i božićne kolače. Učenici su sve recepte zapisivali u svoju bilježnicu kako bi ih mogli i kod kuće isprobati. Naučili su kako se zašivaju gumbi i izrađuju ukrasi od slanoga tijesta. „Proljeće će sa sobom donijeti nove, zanimljive aktivnosti pa smo tako predvidjeli da će učenici, čim za to dođe vrijeme, sijati začinsko bilje, naučiti kako se reciklira papir te kako napraviti jednostavne ukrasne predmete koje mogu poklanjati prijateljima”, objašnjava učiteljica Gordana.

Usavršavanje ručnih vještina

Osim Gordane u višoj smjeni s našim učenicima radi pedagoginja škole i vršna kuharica Ksenija Dretar koja nas je također upoznala s ciljevima svoga rada u okviru domaćinstva. Rekla nam je kako njezini mali „domaćinci” njeguju kulturu i baštinu našeg kraja tako što svladavaju vještine i stječu znanja potrebna u svakodnevnom životu. To su aktivnosti koje nisu predviđene redovitim odgojno-obrazovnim školovanjem, a razvijaju brzinu, spretnost, preciznost, kreativnost i snalažljivost. Budući da se danas učenici sve manje koriste ručnim vještinama, nastava domaćinstva korisna je upravo zbog razvijanja fine motorike ruku. Pripremanjem namirnica, spravljanjem zdravih obroka, šivanjem, izradom ukrasnih predmeta i sudjelovanjem u mnogim drugim aktivnostima, učenici stječu nova znanja i

razvijaju radne navike. Možemo reći da je njihov cilj stjecanje kompetencija za pripremu i čuvanje namirnica, pripremu jednostavnih obroka, sušenje i čuvanje hrane, ukrašavanje i posluživanje pripremljenih obroka, kao i izrada predmeta korisnih za kućanstvo.

Učenici petih razreda tako su naučili kako skuhati domaći čaj od kamilice i lipe, kako napraviti kompot od jabuka i voćnu salatu. Naučili su ispeći palačinke i jednostavne kolače sa sirom, *muffine* i pripremiti salatu od tjestenine i jaja. Nakon kuhanja i pečenja kolača, učenici su se upoznali s osnovama šivanja i porobljiva-

nja. Naučenim bodom porubili su tkaninu (podložak za čaše ili torbicu za mobitel), a prema želji je i ukasili vezenim motivom. U našem daljnjem radu, rekla nam je gospođa Dretar, planiramo naučiti izrađivati ukrasne kutije, okvire za sliku, čaše za olovke i slične dekorativne predmete pogodne za poklon ili vlastitu uporabu. U planu je i priprema jednostavnih namaza za doručak i večeru.

Posljednji sat domaćinstva završit ćemo svečanom gozdom i počastiti se pripremljenom hranom i kolačima. Isto nam je rekao i Dario Mijač koji kuha s vrlo malim brojem učenika što je odlično, priznao nam je, jer mnogo više mogu napraviti kad nije gužva oko peći. Oni se stoga bave složenijim jelima poput čokoladnih *suflea* i ostalih jela iz naše ili drugih zemalja. Učenik 6.c razreda Matej Čok rekao mi je kao on obožava kuhati i veseli se svakom svom jelu, posebice kad naša škola ugosti prijatelje iz drugih mjesta, pa mora kuhati za njih. A nikad ne izostanu ni pohvale. Jedino kada dobije neku lošu ocjenu ili nema dobar dan u školi, priprema jela postane problem, no, kako Matej kaže, to brzo prođe.

Brzo, zdravo i ukusno

Ove ćemo godine imati treći *Zdravi tjedan* s temom *Brzo, zdravo i ukusno*. Kuhat će i učenici nižih i učenici viših razreda. Ponovo ćemo imati izradu plakata na zadanu temu te će na završnoj svečanosti žiri, osim jela, birati i najbolji plakat. Vindija, kao partner, profesionalni kuhari i učitelji, stručna služba, tehničko osoblje i ostali, pomoći će učenicima da naprave još jednu svečanost hrane. Osim *Kuhara za 6*, učenici će moći svoje vještine pokazati i u holi škole gdje će biti *Majstor za 6*, točnije učenici će šivati gumbe, mesti, brisati mrvice sa stola, zabijati čavle te prati i brisati suđe.

Uza sve predstavljeno može se vidjeti kako naša škola spaja tradiciju i moderno doba te priprema učenike za praktična znanja iskoristiva u svakodnevnom životu. Još nam ostaje predstaviti Etno grupu koju vode učiteljice Nives Blažunaj i Nikolina Kelemenić u suradnji s Centrom tradicijske kulture Varaždin te koreografom Krešimirom Plantakom. Cilj je rada te grupe njegovanje tradicijske kulture koja predstavlja usmenu predaju kulturno vrijednog stvaralaštva koje se dijeli na materijalnu i nematerijalnu kulturu. U materijalnu spada sve što čovjek stvara i oblikuje svojim rukama od materijala iz njegova životnog okružja, dok u nematerijalnu kulturu spadaju ples, glazba, pjesma, dječje igre, razne druge vještine, umijeća i znanja. Učenici kroz godinu stvaraju razne prigodne ukrase (npr. za bor), nakit, instrumente, slažu frizure (pletu pletenice), obilježavaju prigodne datume (Božić, Uskrs, Valentinovo, maškare), ali i pjevaju i plešu. Aktivnost grupe ponekad se prenosi i na hodnike škole. Tako je hodnikom škole, početkom prosinca, odjekivao čaroban zvuk tamburice. Članovi Etno grupe, Hana Hudoletnjak (2.c) i David Hudoletnjak (1.d) sviraju u tamburaškom orkestru u Centru tradicijske kulture. Učenike je sviranje odmah pokrenulo na ples, a bilo im je i ugodno slušati kratki koncert na hodniku škole. Dio je to uspješne suradnje s Centrom tradicijske kulture.

Tradicijski plesovi

Voditeljice Etno grupe sudjelovale su na radionicama gdje su usvojile koreografije plesova našega zavičaja. Tamo se rodila ideja o daljnjoj suradnji i uvođenju projekta u našu školu. Projektom će se obuhvatiti svi uzrasti. U svakoj generaciji učenika naučit će se po jedan tradicijski ples. Cilj ovoga projekta je da učenici, na kraju osnovnog školovanja, usvoje osam plesova. Već ove godine započeli smo s provedbom projekta. Nakon edukacije učiteljica razredne nastave, kao i učitelja tjelesne i zdravstvene kulture, učenici su počeli uvježbavati plesove. Svoje će umijeće pokazati na Dan kulture u dvorištu škole. No, ne možemo otkriti baš sve. Nešto neka ostane iznenađenje.